

ЕКОНОМІКА ЯК НАУКА. ТЕОРІЯ, ПОЛІТИКА І ПРАКТИКА

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2024.67.0.6701>

УДК 332.14:339.9
JEL F50; O38; R11

АКТУАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ ЯК ОСНОВА АКТИВІЗАЦІЇ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Олександр Шубалий¹, Анджей Мішук²

¹Луцький національний технічний університет,
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75,
e-mail: shubalyi@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9131-1896>

²Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні, Польща,
пл. Марії Кюрі-Склодовської 5, 20-031 Люблін,
e-mail: andrzej.miszczyk@mail.umcs.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6928-6535>

Анотація. Метою статті є визначення основних положень і результатів актуалізації державної політики та стратегій розвитку прикордонних регіонів на предмет надання додаткового імпульсу до активізації польсько-українського транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції та негативних наслідків війни в Україні. У дослідженні використано методи аналізу та синтезу, порівняння для дослідження спільних і відмінних рис державної політики та стратегій регіонального розвитку. Результати дослідження показали, що актуалізовані стратегії розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей демонструють спільні тенденції та пріоритети, а також відмінності, пов'язані з географічним розташуванням та спеціалізацією економіки. Існує значний потенціал для співпраці цих областей з польськими прикордонними регіонами у різних сферах. Сформульовано висновок, що актуалізовані стратегії регіонів польсько-українського прикордоння враховують актуальні питання безпеки, «зеленої», цифрової та інтелектуальної трансформації, які можуть бути використані для їх узагальнення у спільній транскордонній стратегії транскордонного співробітництва для прискорення процесу євроінтеграції України.
Ключові слова: державна політика, стратегія розвитку, прикордонні регіони, транскордонне співробітництво, євроінтеграція, польсько-українське прикордоння, війна в Україні.

Постановка проблеми. Повномасштабна агресивна війна в Україні привела в дію найбільш песимістичний сценарій її розвитку, перекресливши усі сподівання на прискорене відновлення національної економіки, підвищення рівня життя населення, вирішення екологічних проблем в найближчі роки, що власне було закладено у більшості стратегій, програм, планів на усіх рівнях державного, регіонального та локального управління.

І хоча регіони, які на Заході України межують з Польщею (Волинська, Львівська та Закарпатська області), знаходяться відносно далеко від зони бойових дій, але все ж дуже відчували негативні наслідки війни, особливо після повномасштабного вторгнення агресора у лютому 2022 року. Адже, з одного боку, ці регіони надали тимчасове житло та гуманітарну допомогу внутрішнім мігрантам (або згідно українського законодавства – внутрішньо переміщеним особам), а також майданчики для відновлення діяльності релокованих підприємств з регіонів, охоплених війною та прифронтових регіонів, які зазнавали постійних обстрілів цивільної інфраструктури. З іншого боку, ці прикордонні регіони стали своєрідними логістичними хабами для прийняття та переміщення за призначенням військової та гуманітарної допомоги від країн ЄС, а також забезпечення експорту більшості товарів та послуг в період блокади агресором українських портів, прискорили розвиток аграрного сектора для підтримання продовольчої безпеки, активізували використання альтернативних джерел енергії для підтримання енергетичної безпеки, сформували систему військових навчальних центрів, полігонів, мілітарних виробництв для підтримання обороноздатності України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Очевидно, що визначені на усіх рівнях до початку повномасштабної війни стратегічні документи потребували уточнення, враховуючи нові реалії функціонування України та її регіонів в період війни, важливі зміни в законодавстві [1–6]. Тому важливо детальніше вивчити, які зміни були внесені до стратегічних документів на національному та регіональному рівнях в Україні і, зокрема, у регіонах українського прикордоння внаслідок війни та виявити, чи потребують вони подальшого уточнення відповідно до наявних та ймовірних загроз, а також глобальних викликів.

На національному рівні в Україні важливим нормативним стратегічним документом, який визначає основи регіональної політики є Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки [7]. Перша редакція цього документа прийнята Верховною радою України ще у період пандемії коронавірусу та перед початком повномасштабної війни в Україні – 5 серпня 2020 р. [8], а уточнена версія з урахуванням наслідків повномасштабної війни в Україні – 13 серпня 2024 року. Отже, нова редакція Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021–2027 роки стала конкретнішою, цілеспрямованою та орієнтованою на вирішення актуальних проблем в умовах війни. Акцент змістився з довгострокового розвитку на швидке відновлення та адаптацію до нових умов. Цілі стали більш прикладними та орієнтованими на конкретні дії. Загалом, зміни у формулюванні мети та цілей відображають нові виклики, які стоять перед Україною, та необхідність адаптації стратегії розвитку до цих викликів.

Важливим нормативним актом, який визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної

політики як складової частини внутрішньої політики України, встановлює особливості відновлення регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України, є Закон України «Про засади державної регіональної політики» [9].

Після початку повномасштабної війни до цього нормативного документу були внесені зміни, спрямовані на адаптацію державної регіональної політики до нових реалій війни. Закон надає більше повноважень органам місцевого самоврядування у розробці та реалізації регіональної політики. Це сприяє децентралізації влади та підвищенню відповідальності місцевих громад за розвиток своїх територій. Закон передбачає активнішу співпрацю з міжнародними організаціями та донорами для залучення інвестицій та технологій для відновлення України. Але наразі немає офіційного віднесення регіонів українського прикордоння до певного з визначених функціональних типів територій, що обмежує визначення пріоритетів їх розвитку відповідно до національних пріоритетів.

Постановка завдання. Метою статті є визначення основних положень і результатів актуалізації державної політики та стратегій розвитку прикордонних регіонів на предмет надання додаткового імпульсу до активізації польсько-українського транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції та негативних наслідків війни в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. В контексті вирішення поставленого завдання дослідження важливо детальніше розглянути зміни, які відбувалися щодо формулювання мети та цілей стратегій розвитку регіонів українського прикордоння до та після початку повномасштабної війни в Україні.

Серед українських прикордонних регіонів активна робота щодо актуалізації стратегічних документів була проведена у Львівській області. Перший варіант Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років був прийнятий Рішенням Львівської обласної ради від 24.12.2019 № 948 [10]. Враховуючи нові виклики повномасштабної війни, прийнято Розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації від 09.11.2023 № 1066/0/5-23ВА «Про актуалізацію Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років та розробку проєкту Плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках». Відповідно було визначено актуалізовані стратегічні, оперативні цілі та завдання Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років [11].

Серед основних змін можна виділити формування нового пріоритету – безпека та збереження демографічного потенціалу. Адже повномасштабна війна стала головним викликом для України, тому питання безпеки та збереження життя людей вийшли на перший план. Відповідно з'явився новий блок цілей, пов'язаний з підтримкою оборони, розвитком медицини, реабілітацією та психологічною підтримкою населення. Серед нових пріоритетів також виділено підвищення ролі соціальної сфери. Оскільки війна призвела до значного зростання потреб у соціальному захисті, особливо для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших вразливих груп населення.

В актуалізованій Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років розширено блок цілей, присвячених соціальному захисту, інклюзивності та підтримці громадських ініціатив. Зроблено акцент на відновленні та розвитку інфраструктури –

деталізовано цілі щодо відновлення дорожньої, транспортної, енергетичної та іншої інфраструктури. Збережено цілі щодо розвитку підприємництва, інновацій та залучення інвестицій, але з акцентом на адаптації до нових умов. Актуалізовано і екологічну складову – додано цілі щодо зменшення негативного впливу вуглевидобутку та теплової генерації на довкілля, а також з ревіталізацією постпромислових територій.

Отже, актуалізація Стратегії розвитку Львівської області відображає нові реалії, з якими зіткнулася Україна. Основні зміни спрямовані на: забезпечення безпеки та захисту населення, швидке відновлення пошкодженої інфраструктури, підтримку економіки та створення нових робочих місць, розвиток соціальної сфери та забезпечення соціального захисту, збереження довкілля та перехід до зеленої економіки.

Враховуючи негативні наслідки війни в Україні, здійснено актуалізацію стратегічних документів у Закарпатській області. Перший варіант Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 років прийнятий Рішенням Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 №1630 [13]. Актуалізований варіант документу прийнято Рішенням Закарпатської обласної ради від 19.12.2024 №1216 [14]. В актуалізованому варіанті значно зменшено кількість стратегічних цілей (з 5 до 3), а також зменшено кількість оперативних цілей, які їм відповідають, більш локанічно викладено їх зміст.

Проведений аналіз двох варіантів Стратегії розвитку Закарпатської області виявив значні зміни, пов'язані з новим контекстом, сформованим повномасштабною війною в Україні. Ці зміни відображають нові пріоритети та виклики, з якими зіткнувся регіон. Серед основних відмінностей можна виділити зміщення фокусу на безпеку та гуманітарні аспекти. У 2024 році додано цілі, пов'язані з безпекою, захистом населення, підтримкою ВПО, розвитком соціальних послуг. Це пов'язано з необхідністю забезпечення безпеки інфраструктури та підтримки населення в умовах війни. Відбулося також підсилення соціальної складової. У 2024 році соціальна складова вийшла на передній план, з'явилися нові цілі, пов'язані з освітою, охороною здоров'я, соціальним захистом.

В актуалізованій Стратегії розвитку Закарпатської області зроблено акцент на відновленні та адаптації. У 2024 році акцент змістився на короткострокові та середньострокові цілі, пов'язані з відновленням пошкодженої інфраструктури, адаптацією до нових умов та забезпеченням стійкого розвитку. Також відображено збільшення ролі місцевого самоврядування, адже підкреслюється важливість децентралізації та посилення ролі громад у вирішенні місцевих проблем.

У Стратегії конкретизовано оперативну ціль, спрямовану на вирівнювання диспропорцій соціально-економічного розвитку гірських та сільських територій, що є специфікою цього регіону в контексті розвитку польсько-українського прикордоння. Адже держаний кордон у Закарпатській області з Польщею проходить у гірській місцевості Карпат, а відомві території з обох сторін кордону мають статус природоохоронних територій, що посилює значення вирішення спільних проблем охорони довкілля та їх сталого розвитку. Можливості економічного зростання області пов'язуються з розвитком туризму, сільського господарства, енергетики, інновацій, використання географічного розташування для розвитку транскордонного співробітництва.

Отже, актуалізована стратегія Закарпатської області, прийнята у 2024 році, відображає нову реальність, в якій опинився цей регіон. Вона демонструє гнучкість і здатність адаптуватися до змінних умов. Основні зміни спрямовані на забезпечення безпеки інфраструктури, соціального захисту населення, вирівнювання диспропорцій економічного розвитку гірських та сільських територій та адаптацію до нових викликів, зокрема екологічних.

Перший варіант Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року прийнятий Рішенням Волинської обласної ради від 12.03.2020 № 29/16 [15]. Актуалізований варіант документу розроблено ЗРНГО «Волинський ресурсний центр» в рамках Проєкту USAID «ГОВЕРЛА» [16].

В актуалізованому варіанті Стратегії кількість стратегічних цілей залишилася незмінною (п'ять), уточнено тільки формулювання стратегічної цілі 5, а також проведено уточнення окремих оперативних цілей за стратегічними цілями 1, 2, 3, 5. Обидві версії стратегії мають схожу структуру та фокусуються на ряді ключових напрямів. До ключових відмінностей цих стратегічних документів можна віднести певне розширення фокусу. Адже, актуалізована версія додає більший акцент на культурний потенціал регіону, управління відходами та цифрову трансформацію. Також відбулася певна зміна пріоритетів – з'явився новий стратегічний напрямок, пов'язаний зі зміною клімату.

Аналіз оперативних цілей також свідчить, що також спостерігаються певні зміни. Актуалізована версія Стратегії деталізує деякі оперативні цілі, наприклад, додаючи пункт про підвищення спроможності органів влади на новій територіальній основі. Також з'явилися нові оперативні цілі, пов'язані з цифровою трансформацією, зміною клімату та управлінням відходами. До певних недоліків Стратегії слід віднести відсутність як стратегічних, так і оперативних цілей, які пов'язані з безпекою життя людей, інфраструктури та захистом територій, що на Півночі Волинської області межують з білоруссю, яка сприяє веденню агресивної війни росії проти України. Мало уваги в актуалізованій Стратегії приділено визначенню цілей і заходів для підтримки та стимулювання та розвитку сільських територій, зокрема також у Північній частині регіону. Також не конкретизовано, як в інших українських прикордонних регіонах, оперативної цілі щодо покращення соціальної підтримки ветеранів війни та їх сімей, а також внутрішньо переміщених осіб та релокованого бізнесу з інших регіонів України. Тому важливо надалі звернути увагу на необхідності подальшого врахування цих та інших актуальних напрямів при формуванні плану заходів щодо реалізації Стратегії.

Отже, проєкт актуалізованої Стратегії розвитку Волинської області також демонструє намагання адаптації регіону до нових викликів та можливостей. Ключовими тенденціями є посилення інноваційного компоненту з акцентом на цифровій трансформації та розвитку інноваційної інфраструктури, збільшення соціального виміру з більшою увагою на якості життя населення, управління відходами та розвиток людського капіталу. Загалом, актуалізована версія стратегії демонструє більш комплексний та збалансований підхід до розвитку регіону, враховуючи як економічні, так і соціальні та екологічні аспекти.

Актуалізація стратегій розвитку українських прикордонних регіонів у контексті викликів війни та євроінтеграції надає можливість проаналізувати пріоритети розвитку регіонів та їх потенціал для співпраці з польськими партнерами. Проведено порівняння цільових орієнтирів стратегій Львівської, Закарпатської та Волинської областей з акцентом на перспективи співпраці з прикордонними польськими регіонами (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз відмінностей між цільовими орієнтирами розвитку регіонів українського прикордоння та можливостей їх співпраці з Польщею

Аспект	Львівська область	Закарпатська область	Волинська область	Потенціал для співпраці з Польщею
Географічне розташування	Центральна позиція в західній Україні, розвинена інфраструктура	Гірський регіон з унікальною природою, розвинена туристична інфраструктура	Північно-західна частина України, аграрний регіон	Великий потенціал для транзитної логістики, туризму, спільних інвестиційних проектів
Спеціалізація економіки	Промисловість, агропромисловий комплекс, ІТ-сектор	Туризм, сільське господарство, легка промисловість	Агропромисловий комплекс, лісове господарство	Співпраця в агропромисловому секторі, туризмі, спільних виробництвах
Історико-культурні зв'язки	Історичні та культурні зв'язки з Польщею	Значні українсько-польські культурні зв'язки, спільна історія	Історичні та культурні зв'язки з Польщею	Спільні культурні проекти, обмін досвідом у сфері культури та освіти
Транскордонне співробітництво	Активний розвиток співпраці з польськими регіонами	Значний потенціал для розвитку співпраці з польськими регіонами	Потенціал для розвитку співпраці в агропромисловому секторі, туризмі	Спільні проекти у сфері інфраструктури, охорони довкілля, туризму, культури

Джерело: побудовано авторами.

За змістом можна виділити також багато спільних положень стратегій регіонів українського прикордоння за ключовими напрямками:

1. Безпека та обороноздатність – всі три стратегії визначають безпеку та обороноздатність як пріоритетні напрямки, особливо в умовах війни.
2. Розвиток людського капіталу – у стратегіях прямо чи опосередковано передбачено підвищення якості освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг є важливим компонентом усіх стратегій.
3. Економічний розвиток – розвиток малого та середнього бізнесу, інновацій, туризму та інвестиційної привабливості є ключовими напрямками для всіх трьох областей.
4. Євроінтеграція – всі стратегії спрямовані на інтеграцію регіонів у європейські структури та стандарти.

5. Охорона довкілля – збереження природних ресурсів, розвиток «зеленої» економіки та адаптація до зміни клімату є важливими аспектами цих стратегій.

Аналіз проведеного порівняння стратегій розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей дозволяє виділити ряд ключових спільних рис, які посилюють потенціал польсько-українського транскордонного співробітництва (табл. 2).

Ключові риси стратегій розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей, які посилюють потенціал польсько-українського транскордонного співробітництва

Таблиця 2

Ключова риса	Зміст	Опис потенціалу співпраці з Польщею
1	2	3
1. Євроінтеграційна спрямованість	Відповідність європейським стандартам	Всі три стратегії спрямовані на гармонізацію регіонального розвитку з європейськими стандартами та нормами, що створює сприятливий ґрунт для співпраці з країнами ЄС, зокрема Польщею
	Розвиток інфраструктури	Акцент на модернізації транспортної, логістичної та іншої інфраструктури, що є важливою передумовою для поглиблення транскордонних зв'язків
	Підтримка бізнесу	Створення сприятливого клімату для інвестування та розвитку підприємництва, що робить регіони привабливими для польського бізнесу
2. Прикордонна співпраця як пріоритет	Розвиток транскордонних інфраструктурних проектів	Плани щодо розвитку транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури, що з'єднують українські та польські регіони
	Підтримка спільних проектів	Акцент на необхідності залучення коштів ЄС та інших міжнародних донорів для реалізації спільних проектів
	Співпраця у сфері культури, освіти та науки	Зазначено важливість культурних обмінів, спільних наукових досліджень та освітніх програм
3. Фокус на розвитку людського капіталу	Підвищення кваліфікації кадрів	Інвестиції в освіту та професійну підготовку для забезпечення конкурентоспроможності на європейському ринку праці
	Розвиток науково-дослідних центрів	Створення умов для проведення спільних наукових досліджень та інновацій.
	Підтримка молоді	Заохочення молоді до навчання, підприємництва та громадської активності
4. Охорона довкілля та сталий розвиток	Перехід до «зеленої» економіки	Акцент на розвитку відновлюваних джерел енергії, енергоефективності та збереженні природних ресурсів
	Співпраця у сфері управління відходами:	Розробка спільних програм з управління відходами та захисту довкілля
	Адаптація до зміни клімату	Спільні заходи щодо адаптації до наслідків зміни клімат

Закінчення табл. 2

1	2	3
5. Підтримка малого та середнього бізнесу	Створення сприятливого бізнес-клімату	Спрощення адміністративних процедур, надання фінансової підтримки та розвиток інфраструктури для бізнесу
	Підтримка експорту	Заохочення експорту продукції та послуг на польський ринок
	Розвиток кластерів	Створення кластерів за різними напрямками для посилення конкурентоспроможності регіональної економіки

Джерело: побудовано автором.

Аналіз положень актуалізованих стратегії розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей дозволяють зробити висновок, що ці прикордонні регіони демонструють високий рівень готовності до співпраці з Польщею. Спільні інтереси та напрямки розвитку створюють міцну основу для подальшого поглиблення двосторонніх відносин та реалізації спільних проєктів.

Перспективи транскордонного співробітництва регіонів українського прикордоння з відповідними польськими регіонами передбачають активізацію взаємодії у таких сферах:

- спільні проєкти в рамках європейських програм – участь у програмах співробітництва ЄС, таких як Interreg, для фінансування спільних проєктів;
- інфраструктура – спільне будівництво та модернізація доріг, залізниць, пунктів пропуску;
- туризм – створення спільних туристичних маршрутів, розвиток прикордонної інфраструктури;
- агропромисловий комплекс – спільні інвестиції в переробку сільсько-господарської продукції, розвиток органічного землеробства;
- енергетика – співпраця у сфері відновлюваних джерел енергії;
- освіта – обмін студентами та викладачами, спільні освітні проєкти;
- культура – спільні культурні заходи, обмін досвідом у сфері збереження культурної спадщини;
- науки та інновації – створення спільних науково-дослідних центрів, обмін досвідом у сфері технологічних інновацій.

Отже, стратегії розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей демонструють спільні тенденції та пріоритети, а також відмінності, пов'язані з географічним розташуванням та спеціалізацією економіки. Існує значний потенціал для транскордонної співпраці цих областей з польськими прикордонними регіонами у різних сферах. Реалізація спільних проєктів сприятиме економічному розвитку регіонів, зміцненню добросусідських відносин та подальшій євроінтеграції України.

Спільне формування та реалізація транскордонної стратегії розвитку регіонів польсько-українського прикордоння є надзвичайно важливим кроком для посилення

співпраці, соціально-економічного розвитку та євроінтеграції обох країн. Тому врахування положень актуалізованих стратегій розвитку Львівської, Закарпатської та Волинської областей, які корелюють зі стратегіями відповідних польських прикордонних регіонів, є ключовим фактором успіху такого процесу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, після початку повномасштабної війни суттєво змінилися пріоритети регіонального розвитку в Україні. Незважаючи на значну віддаленість від зони активних бойових дій, українські прикордонні регіони виконують важливу функцію надійного тилу для забезпечення економічної, соціальної, продовольчої, енергетичної, військової, екологічної безпеки України. Роль цих регіонів буде залишатися важливою і в період відбудови та повоєнного відновлення України. Враховуючи усі негативні наслідки війни, інші сучасні виклики та орієнтир на євроінтеграцію, регіони українського прикордоння актуалізували цільові орієнтири своїх стратегій розвитку до 2027 року. Актуалізовані стратегії регіонів містять ряд важливих положень, які можуть бути використані для їх узагальнення у спільній транскордонній стратегії розвитку польсько-українського прикордоння, адже враховують актуальні питання безпеки, «зеленої», цифрової та інтелектуальної трансформації, що важливо для прискорення процесу євроінтеграції України.

Цю роботу виконано в рамках реалізації міжнародного проекту EURIZON ID 829 «Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition», який фінансується в межах програми Європейського Союзу HORIZON 2020 (грантова угода № 871072).

Список використаних джерел

1. План України на 2024–2027 роки в рамках Програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу «Ukraine Facility». Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024р. №244-р. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>
2. Бюджетна декларація на 2025–2027 роки, затверджена Постановою КМУ від 28.06.2024 №751. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/751-2024-%D0%BF#Text>
3. План заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затверджений розпорядженням КМУ від 09.02.2024 №133-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133-2024-%D1%80#Text>
4. Національна стратегія доходів до 2030 року, схвалена розпорядженням КМУ від 27.12.2023 №1218-р. https://mof.gov.ua/uk/national_income_strategy-716
5. План заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024–2028 роки, затверджений розпорядженням КМУ 18.06.2024 № 588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2024-%D1%80#Text>
6. План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024–2027 роки, затверджений розпорядженням КМУ від 26.03.2024 №270-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2024-%D1%80#Text>
7. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. В редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF/conv#Text>

8. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. В редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF/ed20200805#Text>
9. Про засади державної регіональної політики. Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19/conv#Text>
10. Стратегія розвитку Львівської області на період 2021–2027 років. Рішення Львівської обласної ради від 24.12.2019 №948. URL: <https://loda.gov.ua/documents/49999>
11. Проект актуалізованої Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років. Львівська обласна військова адміністрація. Департамент економічної політики. Стратегічне планування розвитку Львівської області. URL: <https://loda.gov.ua/useful-info/93604?authorId=17066>
12. Про актуалізацію Стратегії розвитку Львівської області на період 2021–2027 років та розробку проекту Плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках. Розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації від 09.11.2023 №1066/0/5-23BA. URL: <https://loda.gov.ua/documents/85927#rel-documents>
13. Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021–2027 років. Рішення Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1630 (зі змінами, внесеними рішенням обласної ради від 01.10.2020 № 1840). URL: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/201001-1840p.pdf>
14. Стратегія розвитку Закарпатської області до 2027 року. Рішення Закарпатської обласної ради 19.12.2024 № 1216. URL: https://zakarpat-rada.gov.ua/docs/rishennya/8/17_sesion/rish1216.pdf
15. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року. Рішення Волинської обласної ради від 12.03.2020 № 29/16. URL: <https://voladm.gov.ua/article/strategiya-rozvitku-volinskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku/>
16. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року. Проект. Розроблено ЗРНГО «Волинський ресурсний центр» в рамках Проекту USAID «ГОВЕРЛА». URL: <https://voladm.gov.ua/admin-assets/files>

References

1. Plan Ukrayiny na 2024–2027 roky v ramkakh Prohramy finansovoyi pidtrymky Ukrayiny vid Yevropeys'koho Soyuzu «Ukraine Facility» [Ukraine's Plan for 2024–2027 under the European Union Financial Support Program «Ukraine Facility»]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 244-p dated March 18, 2024. Retrieved from: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> [in Ukrainian].
2. Byudzhetsna deklaratsiya na 2025–2027 roky [Budget Declaration for 2025–2027]. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 751 dated June 28, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/751-2024-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Plan zakhodiv z vykonannya rekomendatsiy Yevropeys'koyi Komisiyi, predstavlenykh u Zviti pro prohres Ukrayiny v ramkakh Paketa rozshyrennya Yevropeys'koho Soyuzu 2023 roku [Action Plan for Implementing the Recommendations of the European Commission presented in the Progress Report on Ukraine within the EU Enlargement Package 2023]. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 133-p dated February 9, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

4. Natsional'na stratehiya dokhodiv do 2030 roku [National Income Strategy until 2030]. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1218-p dated December 27, 2023. Retrieved from: https://mof.gov.ua/uk/national_income_strategy-716 [in Ukrainian].
5. Plan zakhodiv z realizatsiyi Dorozhn'oyi karty reformuvannya upravlinnya publichnymy investytsiyamy na 2024–2028 roky [Action Plan for the Implementation of the Roadmap for Public Investment Management Reform for 2024–2028]. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 588-p dated June 18, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
6. Plan zakhodiv z reformuvannya mistsevoho samovryaduvannya ta terytorial'noyi orhanizatsiyi vlady v Ukrayini na 2024–2027 roky [Action Plan for the Reform of Local Self-Government and Territorial Organization of Power in Ukraine for 2024–2027]. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 270-p dated March 26, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
7. Derzhavna stratehiya rehional'noho rozvytku na 2021–2027 roky [State Regional Development Strategy for 2021–2027]. As amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 940 dated August 13, 2024. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/940-2024-%D0%BF/conv#Text> [in Ukrainian].
8. Derzhavna stratehiya rehional'noho rozvytku na 2021–2027 roky (2020) [State Regional Development Strategy for 2021–2027 (2020)]. As amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 695 dated August 5, 2020. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF/ed20200805#Text> [in Ukrainian].
9. Pro zasady derzhavnoyi rehional'noyi polityky [On the Principles of State Regional Policy]. Law of Ukraine No. 156-VIII dated February 5, 2015 (as amended). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19/conv#Text> [in Ukrainian].
10. Stratehiya rozvytku L'vivs'koyi oblasti na period 2021–2027 rokiv [Lviv Region Development Strategy for 2021–2027]. Decision of the Lviv Regional Council No. 948 dated December 24, 2019. Retrieved from: <https://loda.gov.ua/documents/49999> [in Ukrainian].
11. Proyeckt aktualizovanoyi Stratehiyi rozvytku L'vivs'koyi oblasti na period 2021–2027 rokiv [Draft Updated Development Strategy for Lviv Region for 2021–2027]. Lviv Regional Military Administration, Department of Economic Policy. Strategic Planning for the Development of Lviv Region. Retrieved from: <https://loda.gov.ua/useful-info/93604?authorId=17066> [in Ukrainian].
12. Pro aktualizatsiyu Stratehiyi rozvytku L'vivs'koyi oblasti na period 2021–2027 rokiv ta rozrobku proyecktu Planu zakhodiv z yiyi realizatsiyi u 2024–2027 rokakh [On the Update of the Lviv Region Development Strategy for 2021–2027 and the Development of the Action Plan for Its Implementation in 2024–2027]. Resolution of the Head of Lviv Regional Military Administration No. 1066/0/5-23BA dated November 9, 2023. Retrieved from: <https://loda.gov.ua/documents/85927#rel-documents> [in Ukrainian].
13. Rehional'na stratehiya rozvytku Zakarpats'koyi oblasti na period 2021–2027 rokiv [Regional Development Strategy of Zakarpattia Region for 2021–2027]. Decision of Zakarpattia Regional Council No. 1630 dated December 20, 2019 (with amendments made by the Regional Council decision No. 1840 dated October 1, 2020). Retrieved from: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/201001-1840p.pdf>
14. Stratehiya rozvytku Zakarpats'koyi oblasti do 2027 roku [Development Strategy of Zakarpattia Region until 2027]. Decision of Zakarpattia Regional Council No. 1216 dated December 19, 2024. Retrieved from: https://zakarpats-rada.gov.ua/docs/rishennya/8/17_sesion/rish1216.pdf [in Ukrainian].

15. Stratehiya rozvytku Volyns'koyi oblasti na period do 2027 roku [Volyn Region Development Strategy for the Period until 2027]. Decision of Volyn Regional Council No. 29/16 dated March 12, 2020. Retrieved from: <https://voladm.gov.ua/article/strategiya-rozvytku-volinskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku//> [in Ukrainian].
16. Stratehiya rozvytku Volyns'koyi oblasti na period do 2027 roku [Volyn Region Development Strategy for the Period until 2027]. Draft. Developed by ZRNGO «Volyn Resource Center» within the USAID «GOVERLA» Project. Retrieved from: <https://voladm.gov.ua/admin-assets/files> [in Ukrainian].

UPDATING STATE POLICY AND STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF BORDER REGIONS AS A BASIS FOR INTENSIFYING POLISH-UKRAINIAN CROSS-BORDER COOPERATION IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Oleksandr Shubalyi¹, Andrzej Miszczuk²

*¹Lutsk National Technical University,
75 Lvivska Str., Lutsk, 43018,
e-mail: shubalyi@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9131-1896>*

*²Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland,
5 M. Curie-Skłodowskiej Square, 20-031 Lublin,
e-mail: andrzej.miszczuk@mail.umcs.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6928-6535>*

Abstract. The article aims to define the main provisions and results of updating the state policy and development strategies for border regions to provide an additional impetus to the intensification of Polish-Ukrainian cross-border cooperation in the context of European integration and the negative consequences of the war in Ukraine. The study used the methods of analysis and synthesis, and comparison to investigate the common and distinctive features of state policy and regional development strategies. The study results show that, despite the considerable distance from the zone of active hostilities, Ukrainian border regions perform the important function of a reliable rear to ensure the economic, social, food, energy, military, and environmental security of Ukraine. The role of these regions will remain important during the period of reconstruction and post-war recovery of Ukraine. The updated development strategies of Lviv, Zakarpattia and Volyn regions demonstrate common trends, priorities and differences related to geographical location and economic specialization. There is significant potential for cooperation between these regions and the Polish border regions in various fields. Prospects for cross-border cooperation between the Ukrainian border regions and the respective Polish regions include intensification of cooperation in the following areas: joint projects within the framework of European programs; infrastructure; tourism; agriculture; energy; education; culture; science and innovation. It is concluded that the updated strategies of the regions of the Polish-Ukrainian borderland take into account the current issues of security, green, digital, and intellectual transformation, which can be used to summarise them in a joint cross-border strategy of cross-border cooperation to accelerate Ukraine's European integration.

Keywords: public policy, development strategy, border regions, cross-border cooperation, European integration, Polish-Ukrainian borderland, war in Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2024

Прийнята до друку 29.01.2025